

**Źródła finansowania inwestycji
z zakresu
poprawy efektywności
energetycznej
i energetyki odnawialnej
w Polsce**

„Polityka energetyczna państwa a innowacyjne aspekty
gospodarowania energią w regionie”

Warszawa, 18 czerwca 2009r.

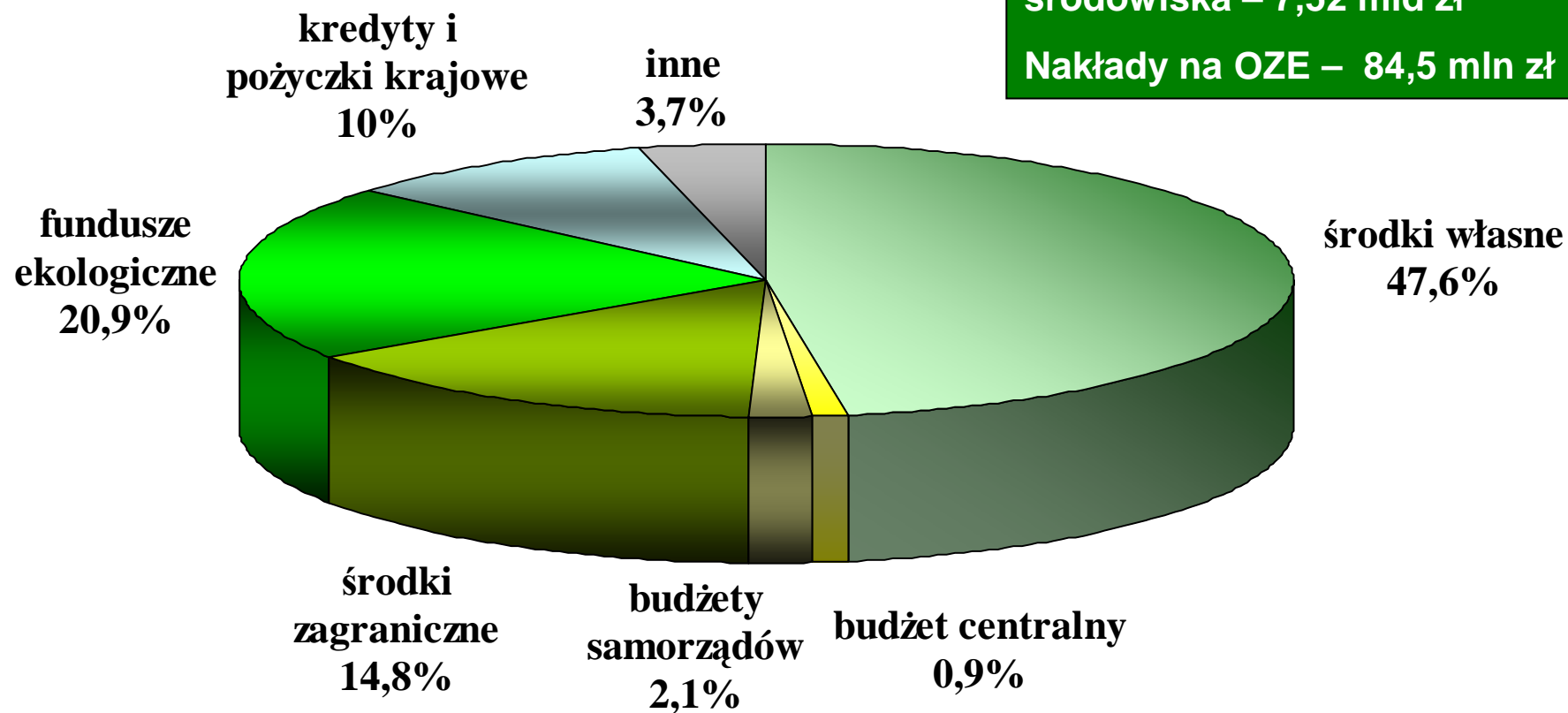

STRUKTURA NAKŁADÓW NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA – 2007r.

Nakłady na ochronę środowiska – 7,52 mld zł

Nakłady na OZE – 84,5 mln zł

→ Środki pomocowe Unii Europejskiej

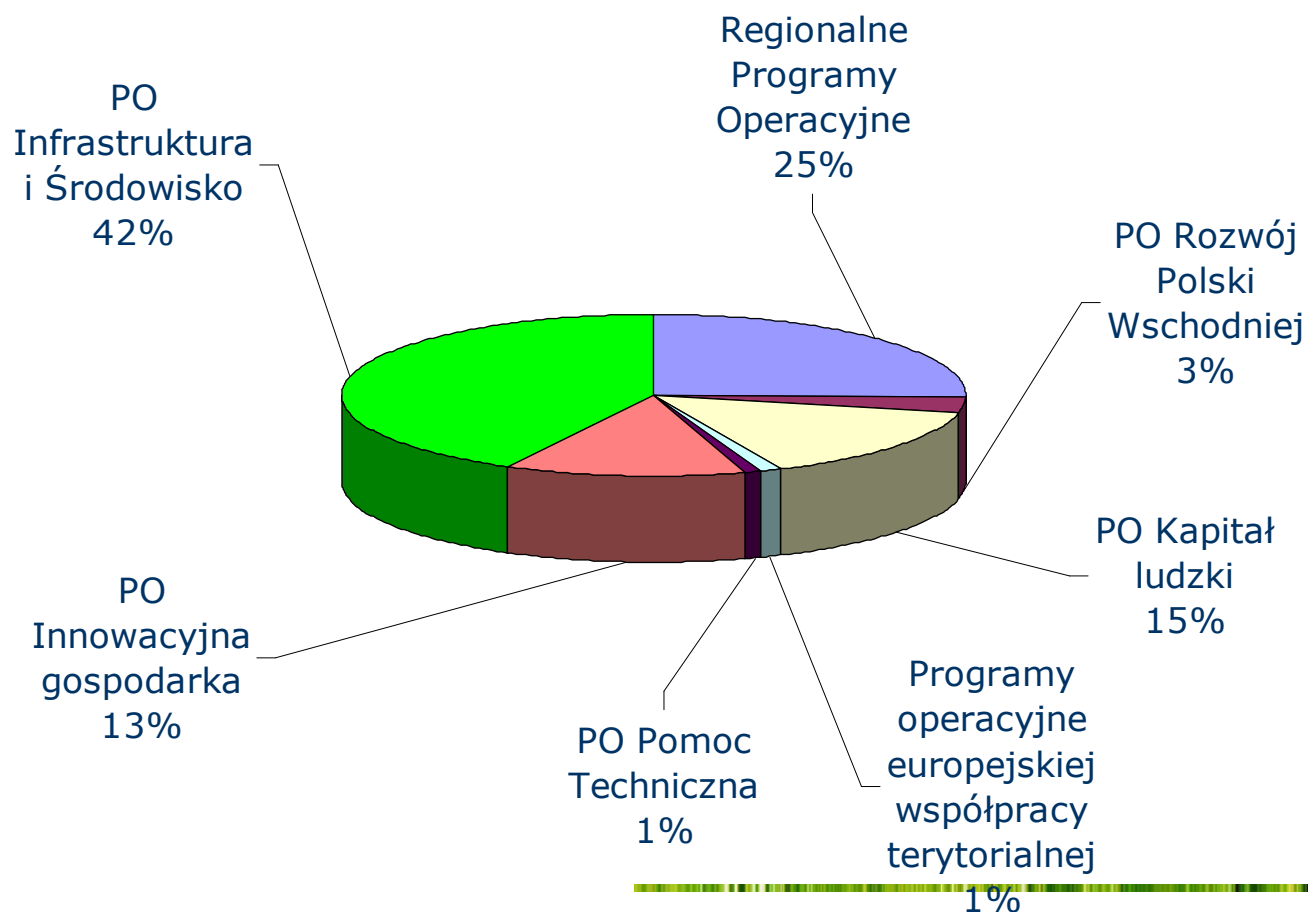
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
- Regionalne Programy Operacyjne
- Inne programy operacyjne

→ Środki krajowe

- System wspierania przedsięwzięć termomodernizacyjnych
- System finansowania ochrony środowiska
- Środki komercyjne

SYSTEM POMOCY UNIJNEJ

PODZIAŁ ŚRODKÓW UE NA PROGRAMY OPERACYJNE W RAMACH NSS 2007-2013

PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

- Łączy finansowanie z Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz z budżetu krajowego
- Daje możliwość finansowania dużych projektów (minimalna wartość projektu nawet powyżej 20 mln euro)
- Cały budżet Programu – 37,6 mld euro
- Dofinansowanie z UE – 27,9 mld euro
- Środki krajowe – 9,7 mld euro
- Na inwestycje w ochronę środowiska ze środków unijnych – 4,8 mld euro

OŚ PRORYTETOWA IX. – INFRASTRUKTURA ENERGETYCZNA PRZYJAZNA ŚRODOWISKU I EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA

→ Instytucja zarządzająca:

→ Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Koordynacji Programów Infrastrukturalnych

→ Instytucja pośrednicząca:

→ Ministerstwo Gospodarki, Departament Funduszy Europejskich

→ Działania w ramach priorytetu:

1. Wysokosprawne wytwarzanie energii

2. Efektywna dystrybucja energii

3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej

4. Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych

5. Wytwarzanie biopaliw ze źródeł odnawialnych

6. Sieci ułatwiające odbiór energii ze źródeł odnawialnych

**działania
wdrażane
przez
NFOŚiGW**

**działania
wdrażane
przez IPIEO**

PARAMETRY CHARAKTERYZUJĄCE POSZCZEGÓLNE DZIAŁANIA

- **Typ beneficjentów**
- **Minimalna wartość projektu**
- **Maksymalna kwota wsparcia**
- **Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych**
- **Tryb przeprowadzania naboru**
- **Forma płatności**

OŚ PRORYTETOWA IX. – PRZYKŁADOWE PROJEKTY

- **Działanie 9.1. – Wysokosprawne wytwarzanie energii**
 - Budowa i przebudowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w kierunku wysokosprawnej kogeneracji
- **Działanie 9.2. – Efektywna dystrybucja energii**
 - Zastąpienie istniejących lub przebudowa sieci elektroenergetycznych WN, SN, NN oraz sieci dystrybucji ciepła w celu ograniczenia strat
- **Działanie 9.3. – Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej**
 - Ocieplenia, wymiana okien, drzwi zewnętrznych, oświetlenia na energooszczędne, przebudowa systemów grzewczych, wentylacji i klimatyzacji, przygotowanie dokumentacji technicznej w bud. użyteczności technicznej
- **Działanie 9.4. – Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych**
 - Budowa lub zwiększenie mocy jednostek wytwarzania energii elektrycznej z wykorzystaniem wiatru, wody (do 10 MW), biogazu i biomasy, en. geotermalnej lub słonecznej (w tym niskosprawna kogeneracja)
- **Działanie 9.5. – Wytwarzanie biopaliw ze źródeł odnawialnych**
 - Produkcja biokomponentów i biopaliw, w tym 2. generacji, z wyłączeniem produkcji biopaliw stanowiących mieszanki z paliwami ropopochodnymi i produkcji czystego oleju roślinnego i bioetanolu z produktów rolnych
- **Działanie 9.6. – Sieci ułatwiające odbiór energii ze źródeł odnawialnych**
 - Inwestycje w obszarze przesyłu i dystrybucji en. elektrycznej niezbędne dla umożliwienia dostarczania do KSE energii z OZE (w tym budowa i modernizacja przyłączy)

- **Działanie 4.3 – Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania najlepszych dostępnych technik (BAT)**

- **Instytucja Wdrażająca – NFOŚiGW**
- **Typ beneficjentów:**
 - **Przedsiębiorcy**
- **Projekty:**
 - **Zmiany technologii służące zmniejszeniu zapotrzebowania na energię**
 - **Wtórne wykorzystanie ciepła odpadowego**

→ Działanie 10.3. – Rozwój przemysłu dla odnawialnych źródeł energii

→ Instytucja Wdrażająca – IPIEO

→ Typ beneficjentów:

→ Przedsiębiorcy

→ Projekty:

→ Budowa zakładów produkujących urządzenia do wytwarzania energii elektrycznej z wiatru, wody (w MEW do 10 MW), biogazu i biomasy, ciepła przy wykorzystaniu biomasy, en. geotermalnej i słonecznej, en. elektrycznej i ciepła w kogeneracji (z biomasy lub geotermii), biokomponentów i biopaliw ciekłych, stanowiących paliwa samoistne

- 16 programów przeznaczonych dla poszczególnych województw
- Łączą finansowanie z Funduszu Spójności, funduszy strukturalnych oraz z budżetu krajowego
- Dają możliwość finansowania mniejszych projektów

- Budżet 16 RPO – 23,3 mld euro
- Dofinansowanie z UE – 16,6 mld euro
- Środki krajowe – 6,7 mld euro
- Środki UE na inwestycje:
 - w ochronę środowiska – 109,7 mln euro
 - w energię – 31,1 mln euro
 - w rewitalizację – 57,8 mln euro

- **Priorytet I. Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości na Mazowszu**
 - **Działanie 1.8. – Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania najlepszych dostępnych technik**
 - Zmiany technologii służące zmniejszeniu zapotrzebowania na energię
 - Wtórne wykorzystanie ciepła odpadowego

- **Priorytet IV. Środowisko, zapobieganie zagrożeniom i energetyka**
 - **Działanie 4.3. – Ochrona powietrza, energetyka**
 - Energia odnawialna: wiatrowa, słoneczna, biomasa, hydroelektryczna, geotermalna, efektywność energetyczna, kogeneracja, jakość powietrza

- **Priorytet V. Wzmacnianie roli miast w rozwoju regionu**
 - **Działanie 5.2. – Rewitalizacja miast**
 - Zintegrowane projekty odnowy obszarów miejskich
 - Infrastruktura mieszkalnictwa

(realizowane w ramach Lokalnych Programów Rewitalizacji Miast)

- **PO Innowacyjna Gospodarka**
 - **PO Rozwój Polski Wschodniej**
 - **PO Europejska Współpraca Terytorialna**

 - **Program Ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji**
 - **Inteligenta Energia - Program dla Europy (SAVE, ALTENER, STEER)**
 - **Program na rzecz Przedsiębiorczości i Innowacji (eko-innowacje)**
-

SYSTEM WSPIERANIA TERMOMODERNIZACJI I REMONTÓW

/Ustawa z dn. 21 listopada 2008r.,
Dz. U. Nr 223/2008 poz. 1459/

- **podmioty uprawnione do ubiegania się o kredyt termomodernizacyjny:**
 - właściciele lub zarządcy budynków mieszkalnych, lokalnej sieci ciepłowniczej lub lokalnego źródła ciepła
 - jednostki samorządu terytorialnego (dla budynków własnych, służących do wykonywania zadań publicznych)

 - **przedmiot kredytowania termomodernizacji:**
 - zmniejszenie zapotrzebowania na energię dla potrzeb c.o. i c.w.u.
 - zmniejszenie rocznych strat energii pierwotnej w lokalnym źródle ciepła
 - wykonanie przyłączy do scentralizowanego źródła ciepła z likwidacją źródła lokalnego
 - zamiana źródeł energii na odnawialne lub z zastosowaniem wysokosprawnej kogeneracji

 - **możliwość uzyskania premii termomodernizacyjnej ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów (na spłatę części wykorzystanego kredytu)**
-

→ Obiekty

- budynki mieszkalne
- budynki zbiorowego zamieszkania (domy opieki społecznej, hotele robotnicze, internaty i bursy szkolne, domy studenckie, domy emeryta i rencisty, domy dla bezdomnych oraz budynki o podobnym przeznaczeniu, w tym plebanie, domy zakonne i klasztory)
- budynki stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego służących do wykonywania przez nie zadań publicznych
- lokalne sieci ciepłownicze,
- lokalne źródła ciepła

→ Warunki brzegowe inwestycji

→ Dla budynków:

- zmniejszenie rocznego zapotrzebowania na energię o co najmniej:
 - 10% - gdy modernizowany jest wyłącznie system grzewczy
 - 15% - gdy po 1984r. przeprowadzono modernizację systemu grzewczego
 - 25% - w pozostałych budynkach

→ Dla sieci i źródeł ciepła:

- zmniejszenie rocznych strat energii – co najmniej o 25%
- zmniejszenie rocznych kosztów pozyskania ciepła w związku z likwidacją źródła i podłączeniem do sieci lokalnej – co najmniej o 20%
- zamiana źródła energii na źródło odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji

→ Wielkość premii termomodernizacyjnej

20% wykorzystanej kwoty kredytu

jednak nie więcej niż:

- 16% kosztów poniesionych na realizację przedsięwzięcia
- dwukrotność przewidywanych rocznych oszczędności kosztów

FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

- **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**
- **wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej**
- **powiaty i gminy (*powiatowe i gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej*)**

→ **Formy dofinansowania:**

- **Pożyczki preferencyjne (z możliwością częściowego umorzenia)**
- **Kredyty udzielane ze środków Funduszu przez banki w ramach linii kredytowych**
- **Dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek**
- **Dotacje**

- **O formie i wysokości dofinansowania decyduje Zarząd Funduszu, zgodnie z obowiązującymi zasadami, uwzględniając plan działalności oraz biorąc pod uwagę wykorzystanie środków zgodnie z przeznaczeniem i zabezpieczenie ich zwrotu**

NFOŚiGW – PROGRAM FINANSOWANIA OZE I WYSOKOSPRAWNEJ KOGENERACJI

- **Przedmiot finansowania:**
 - Wytwarzanie ciepła z biomasy (źródła rozproszone do 20 MWt)
 - Kogeneracja z wykorzystaniem biomasy (źródła rozproszone do 2 MWe)
 - Wytwarzania en. elektrycznej lub ciepła z wykorzystaniem biogazu z oczyszczalni ścieków i rozkładu szczątków zwierzęcych lub roślinnych
 - Elektrownie wiatrowe (do 10 MWe)
 - Geotermia
 - Elektrownie wodne (do 5 MWe)
 - Wysokosprawna kogeneracja
- **Minimalny koszt przedsięwzięcia – 10 mln zł**
- **Wysokość pożyczki – od 4 mln do 50 mln zł i do 75% kosztów kwalifikowanych**
- **Oprocentowanie – stałe, 6% w skali roku**
- **Okres finansowania – do 15 lat**
- **Okres karencji – do 18 m-cy od zakończenia zadania**
- **Możliwość umorzenia do 50% kwoty pożyczki**

KREDYTY BANKOWE

→ Kredyty preferencyjne

Udzielane w ramach współpracy z donatorami środków

→ Kredyty ze środków Banku z dopłatami do odsetek

→ Kredyty ze środków donatorów

→ Kredyty w ramach wspólnego finansowania

→ Kredyty komercyjne

→ **Zadania z zakresu efektywności energetycznej**

- modernizacja źródeł ciepła
- budowa i modernizacja systemów c.o. i c.w.u.
- termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej
- racjonalizacja zużycia energii
- odnawialne źródła ciepła (kotły opalane biomasą, kolektory słoneczne, pompy ciepła)

→ **Warunki udzielania kredytów są preferencyjne, a stopień preferencji jest zróżnicowany w zależności od regionu**

→ **W każdym województwie określone są: przedmiot kredytowania, uprawniony podmiot, wysokość kredytu i jego udział w kosztach zadania, długość okresu kredytowania, możliwość uzyskania i długość okresu karencji w spłacie kapitału, oprocentowanie**

- Inwestor składa wniosek do NFOŚiGW o udzielenie promesy dopłat do kredytu bankowego
- NFOŚiGW wystawia promesę dopłat do kredytu bankowego (promesa ważna 12 miesięcy od daty uchwały Zarządu)
- Inwestor zawiera umowę kredytu z bankiem. *
- Inwestor, bank i NFOŚiGW zawierają umowę trójstronną regulującą obowiązki i uprawnienia stron

* *w przypadku, gdy Inwestor jest zobowiązany do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych, wyboru banku kredytującego należy dokonać w trybie tej ustawy*

- **Kredyty komercyjne, w tym pomostowe i uzupełniające dotacje UE**
 - **Kredyty technologiczne (PO Innowacyjna Gospodarka)**
 - **Emisja obligacji komunalnych i korporacyjnych**
 - **Finansowanie w formule trzeciej strony**
 - **Projekty DSM (Demand Side Management)**
 - **Przedsięwzięcia PPP**
 - **Leasing**
 - **Factoring**
-

Czy dostęp do informacji o możliwościach i sposobach finansowania projektów jest wystarczający?

Czy trudno jest pozyskać środki wspomagające inwestycje?

Jakie są główne bariery w dostępie do środków?

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

→ **Grażyna Kasprzak**
Ekspert ds. Inżynierii Środowiska
Departament Projektów
Ekologicznych

tel. 0/22-850-88-59, kom. 0515-111-141
grazyna.kasprzak@bosbank.pl

